

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0407U000553

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-02-2007

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Діденко Володимир Ілліч

2. Didenko Vladimir Iliyich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.03

Назва наукової спеціальності: Агрогрунтознавство і агрофізика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-01-2007

Спеціальність за освітою: 7.070501

Місце роботи здобувача: Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.05.29

Тема дисертації:

1. Оцінювання дефляційних процесів за умов різноманітного технологічного навантаження ґрунтів та деякі шляхи їх захисту у зоні Північного Степу України
2. The estimation of deflation processes in conditions of various technological loading and ways of soil protection in Ukrainian Northern Steppe

Реферат:

1. Об'єкт - дефляційна стійкість чорнозему звичайного залежно від агротехнологій та природних умов Північного Степу України. Мета - наукове обґрунтування критеріїв дефляції, прогноз втрат ґрунту від її прояву у Північному Степу України, враховуючи і процеси повсякденної дефляції (агротехнічного пилення). Методи - просторово-часовий аналіз дефляційних процесів, методи польових досліджень, лабораторного моделювання та статистичний обробіток. Теоретичні результати - досліджено механізм, динаміку та критерії кількісної оцінки агротехнічного пилення як складової дефляції ґрунтів; опрацьовано прогнозні розрахунки можливих втрат ґрунту від дефляції у Північному Степу України залежно від рельєфу, гранулометричного складу верхнього шару ґрунту, грудкуватості, зв'язності з врахуванням захисної дії полезахисних лісосмуг,

науково обгрунтовано пропозиції щодо охорони ґрунтів у Північному Степу України. Практичні результати - встановлено залежність між швидкістю руху машинно-тракторних агрегатів і утворенням ерозійних часток ґрунту, визначено та обгрунтовано механізми трансформації пилоповітряного потоку під час прояву повсякденної дефляції (агротехнічного пилення); розроблено та випробувано прилад для діагностики повсякденної дефляції ґрунтів; виконано прогноз розвитку вітрової дефляції на території Північного Степу України. Новизна - вперше в Україні визначено кількісні параметри повсякденної дефляції (агротехнічного пилення), критичну незсувну швидкість та швидкість масового руху для ґрунтових часток <math><0,25\text{ мм}</math> чорнозему звичайного важкосуглинкового у польових та лабораторних умовах; отримано залежності між швидкістю руху машинно-тракторних агрегатів і утворенням ерозійних часток, визначено та обгрунтовано механізми трансформації пилоповітряного потоку під час проявлення повсякденної дефляції (агротехнічного пилення) і пилових бур; зроблено розрахунки коефіцієнта агротехнічного пилення (АП) і визначено місце цього явища в загальному процесі втрат ґрунту від дефляції. Ступінь впровадження - результати дослідження використовуються в системі ННЦ "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського", основні положення дисертаційної роботи використовуються в системі землеробства степової зони України, окремі розробки - у сільськогосподарському виробництві Харківської області; теорію розвитку процесів дефляції впроваджено в навчально-науковий процес Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля; отримано патент на ґрунтоохоронний спосіб контурно-смугового обробітку ґрунту для Північного Степу України. Галузь - сільськогосподарське виробництво, науково-освітня.

2. Object - deflation stability of chernozem ordinary depending from agrotechnology and natural conditions of Ukraine Northern Steppe. Purpose - scientific substantiation the deflation criteria , prediction of soil losses in Northern Steppe of Ukraine, taking into account the processes of daily deflation. Methods - the spatial - temporary analysis of deflation processes in chernozeming soils of Northern Steppe of Ukraine, methods of field researches, laboratory modeling and statistical processing. Theoretical results - the mechanism, dynamics and criterion of a quantitative estimation an agricultural dusting as compound of soil deflation is investigated. Are processed prediction estimations of potential soil losses from deflation in Northern Steppe of Ukraine depending on a relief, granulometrical structure of the top layer of soil, crumbing, coherence in view of protective action field-protective wood strips, is proved the offers concerning soil protection of Northern Steppe of Ukraine. Practical results - the dependence between speed of movement the machine-tractor units and formation of erosive soil particles is established. Is determined and proved the mechanisms of air-cole flow transformation during display the daily deflation or agrotechnical dusting. The device for diagnostics of daily soil deflation is developed and tested; the forecast of deflation evolution for the territory of Ukrainian Northern Steppe is carrying out. Novelty - for the first time in Ukraine the quantitative parameters of daily deflation (agrotechnical dusting), speed of mass movement for soil particles <math><0,25\text{ мм}</math> of chernozem ordinary heavy-loaming in field and laboratory conditions are determined. Is received the dependence between speed of movement the machine-tractor unit and erosive particles formation. Is determined and proved mechanisms of air-cole flow transformation during display the daily deflation (agrotechnical dusting). The agrotechnical dusting factor is estimate and the place of this phenomenon in general process of soil losses from deflation is determined. Degree of application - the results of research are used in the network of NSC " Institute for soil science and agrochemistry research named after A.N. Sokolovsky"; the basic positions of dissertation are used in the system of agriculture of a steppe zone of Ukraine and in agricultural production of the Kharkov area; the theory of deflation processes development is entered into research-education process of Eastern-Ukraine national university named after V. Dal'; the patent on soil conservation method contour-stripping soil cultivation for Northern Steppe of Ukraine is received. The field is agricultural and scientific-educational.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тімченко Дмитро Олегович

2. Timchenko D.O.

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тихоненко Д.Г.

2. Тихоненко Д.Г.

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасов В.І.

2. Тарасов В.І.

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кисіль Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кисіль Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.